

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 611. Rokopisov ne vračamo. Nefranklranh pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list a članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. čk. rač. 11.153. Telefon 3112

Na prelomu

Ker sestavljajo večino našega naroda kmetje in delavci, je prva učiteljeva dolžnost, da se seznanji z njihovimi potrebami in interesi ter postavi ves pouk v narodni šoli v njihovo službo. Predpogoj vsemu pa je ideološka orientacija v tem pravcu, kakor tudi poznavanje psihe kmečko-delavskega otroka. Zavedati se moramo, da tudi kmečki in delavski del naroda ni brez kulture... Učiteljeva dolžnost je, da čuva zdrave individualnosti v narodu in gradi na temeljih, ki žive v narodu od vekov.

(Iz govora predsednika JUU v Skoplju.)

Govori delegatov večine na letošnji državni skupščini v Skoplju so v ponos vsemu učiteljskemu stanu. Iz njih veje krepka zahteva organiziranega članstva, da mora vztrajati organizacijsko vodstvo na deklaracijski smeri. Ponosna je taka volja zato, ker je potrjena v težkih dneh. Upravičeno je imenoval Dragiša Mihajlovič borbo učiteljske organizacije za politiko ponosa. Učiteljstvo je v najtežjih dneh izpovedalo, da pri svojem delu med narodom ne trpi preziranja in nasilja.

Poleg lepe zmage stanovske zavesti, ki je v teh dneh visoka moralna zmaga, vidimo v govoru tov. Dimnika, posebno v zgoraj citiranih stavkih — ki jih je izpregovoril kot stvaren vodja, ki zajema vsebino organizacijskega dela iz razpoloženja in resničnega življenja članstva in družbene sredine — važno izpoved, ki jo izreka srbsko, hrvatsko in slovensko učiteljstvo kmečkemu in delavskemu ljudstvu, ko bojuje enako trdo borbo za ekonomske in socialne pravice, kakor učiteljstvo. Smela izpoved pomenja važen mejnik v zgodovini naše stanovske borbe. Ako bo vztrajalo učiteljstvo na označeni poti, potem se bližamo srečnejši bodočnosti, za katero se z vso doslednostjo bore kmetje in delavci.

Naznačena smer učiteljskega udejstvovanja ni nastala iz filozofskih spekulacij ali političnih zavezništov, narekuje jo družabni proces, ki se v vsej svoji izrazitosti dogaja pred nami. Smer našega dela raste iz borbe med vladajočim meščanstvom in delovnim ljudstvom, to je borba avtoritet, ki branijo koristi maloštevilnih proti prikrašani, demokratično razpoloženi masi.

Družba je spoj stanov. Vsak opravlja v družbi določeno dejavnost. Ako je razmerje

med stanovi pravilno uravnano, to je tako, da si nobeden izmed njih ne prilašča pravic, priznavamo družbi urejenost. Taka urejenost se more razviti le v demokratični družbi. Ako pa se je v družbi dvignila plast močnejših do predprav, s katerimi je nujno prikrašala maso, nastajajo v družbi nesoglasja in borbe, pa naj jih imenujejo borbe za državljanske pravice, borbe med demokracijo in fašizmom, razredne borbe, ali kakorkoli, v bistvu je samo ena: borba za izravnanje razlik.

V teh borbah imajo najtežje stališče gospodarski odvisneži. Njihov položaj je dvakrat neugoden: prejema jo le drobne brez upanja na gospodarsko osamosvojitve.

V boju med vladajočim meščanstvom in delovnim ljudstvom je stal slovenski učitelj precej časa na strani prvega. Meščanske stranke so ga izrabljale za svoje nakane. Nikoli pa niso priznale delovnemu ljudstvu, da je bil učitelj le suženjsko orodje v njihovi službi. Vsaktero svojo krivdo so oblekle v plašč učiteljeve osebne pobude. Pred ljudstvom izigranega učitelja ni bilo težko prikrajšati pri državljskih pravicah in ekonomskih dajatvah. Baš s tem udarcem pa je meščanstvo postavilo učitelja v sredino socialno enakega kmečko-delavskega naroda.

Zadnja učiteljska skupščina je glasno in odločno izpovedala, da stavlja učiteljstvo svoje moči v službo kmečko-delavskega naroda. Učiteljstvo je temu narodu priznalo največ, kar mu je moglo: priznalo mu je, da hrani v sebi prave kulturne vrednote našega naroda.

Kmečko-delavsko ljudstvo je spoznalo rešitev svojih ekonomskih, socialnih in kulturnih vprašanj v demokraciji. Ker je učiteljstvo včlenjeno s tem ljudstvom v verigo istih neprilik, mora sprejeti z njim tudi borbo za demokracijo.

V svoji nepolitični stanovski organizaciji se moramo boriti za demokratično sožitje in svobodno izražanje misli vseh tovarišev. V naših vrstah ne moremo priznati višjih položajev in gospodarsko nadmočnih.

Kot svobodni državljani si prilaščamo pravico, da izven svoje nepolitične stanovske organizacije pomnožimo vrste tistih, ki se bore za iste pravice, kakor mi.

Strmogorski.

Velika umrljivost otrok v Jugoslaviji

Številke, ki morajo zanimati tudi učiteljstvo

V Beogradu se je te dni vršil II. jugoslovanski prediatristični kongres (kongres otroških zdravnikov). Prvi tak kongres je bil že leta 1934. na Bledu in na tem je predaval dr. M. Ambrožič, upravnik vseučiliške otroške klinike v Beogradu o mortaliteti in morbidity otrok v Jugoslaviji. Kakor na Bledu l. 1934., tako se je tudi sedaj razpravljalo na tem kongresu prvenstveno o vprašanju umrljivosti in številčnem sorazmerju med zdravimi in bolnimi otroki v Jugoslaviji. Iz iznešenih podatkov je razvidno, da je umrljivost otrok do 10 leta pri nas naravnost katastrofalna. Nič čudnega, če so ob tej priliki prinašali beograjski listi te podatke pod naslovi: Četrtnina živorojenih otrok v Jugoslaviji umrje pred dopolnjenim desetim letom. Med umrlimi v Jugoslaviji je polovica otrok.

Po višini rojstev zavzema Jugoslavija eno od prvih mest s svojimi 33,96 rojstev na tisoč prebivalcev in je v tem pogledu pred Avstrijo (15,7), Nemčijo (17,5), Madžarsko (23,7), Italijo (27,2), Grčijo (30,7), Bolgarijo (31,29) in Poljsko (32,1) a za Japonsko (34,9). Ampak na žalost se nahaja tudi na enem izmed prvih mest glede celokupne umrljivosti (19,32 smrtnih primerov na tisoč prebivalcev) in skoraj na prvem mestu v pogledu skupne umrljivosti otrok (25,92 na 100 živorojenih otrok).

Ako se upošteva, da se je v Jugoslaviji v letih 1930. do 1932. rodilo skupno 1.424.376 živih otrok in da je istočasno umrlo 810.240 oseb vseh starosti, a od tega 369.257 otrok pred dovršenim desetim letom, tedaj se vidi, da je umrljivost otrok v naši državi zelo velika. Ker umrje pred 10. letom 25,92 % od vseh živorojenih otrok, tedaj se nam pokaže strašno dejstvo, da pri nas umrje vsak četrty otrok pred desetim letom, ali da pripada skoro vsak drugi grob otroku pod desetim letom.

Umrljivost dojenčkov v Jugoslaviji se je gibala v letih 1924. do 1933. med 13,98 % in 16,73 % živorojenih otrok. Približno isto umrljivost je imela v tem času Bolgarija, Češkoslovaška, Poljska, Ukrajina, Madžarska, Egipt in Japonska. Večja je bila umrljivost edino v Romuniji (18—20 %) in v Čile (22 %). Manjša pa je bila v Avstriji in Španiji (približno 12 %), Franciji, Nemčiji, Danski in Finski (8—9 %) in švedski (6,7 %), Švici, Nizozemski in Avstriji (5 %) in na Novi Ze-

landiji (3 %). Ker je konferenca strokovnjakov kategorizirala višino umrljivosti dojenčkov za nizko 3—4,9 %, srednjo 5—6,9 %, visoko 7—9,9 % in zelo visoko od 10 % navzgor, tedaj spada Jugoslavija v vrsto držav z zelo visoko umrljivostjo dojenčkov.

Če pregledamo umrljivost po banovinah, dobimo sledečo sliko: drinska 15,20 %, vardarska 15,98 %, primorska 16,52 %, ki imajo povprečno umrljivost, zetska 13,60 %, dravska 13,81 %, vrbaska 14,19 %, Beograd 13,82 %, ki imajo vidno nižjo umrljivost, a najnižjo ima moravska banovina, največjo pa dunavska in savska banovina. Važna je tudi ugotovitev (dr. Ambrožiča), da je danes zelo malo držav, katerih umrljivost dojenčkov bi bila taka ali večja nego v Jugoslaviji.

V primerjavi celotne umrljivosti otrok od rojstva do desetega leta zavzema naša država prvo mesto z 25,9 % živorojenih in 45,6 % umrlih pred Nemčijo (13,7 in 20,8), Avstrijo (16,0 in 17,4), Grčijo (18,1 in 39,2), Italijo (22,4 in 36,0), Madžarsko (23,1 in 33,0), Japonsko (23,5 in 42,7), Španijo (23,8 in 38,8), Bolgarijo (23,9 in 40,4) in Poljsko (24,4 in 44,6).

Iz podatkov o rojstvih in splošni ter otroški umrljivosti se vidi, da je število rojstev v naši državi od 1930 do 1933 stalno padalo (od 35,51 na 31,34 na tisoč prebivalcev). Tudi umrljivost je padala, toda vse v takem razmerju (od 16,53 na 14,44 na tisoč prebivalcev).

Vse navedene številke dajo mnogo misliti in učiteljstvo ne more tako mirno mimo njih, marveč se bo gotovo živo zanimalo o vzrokih teh poraznih števil. Med glavnimi vzroki za visoki odstotek umrljivosti dojenčkov navaja prof. dr. Ambrožič, da v mnogih delih naše države še ni vpeljana strokovna pomoč pri porodih. Pri malih otrocih se pa navajajo razni vzroki: nepoznavanje posebne nege in prehrane slabotnih otrok, napačna prehrana, življenje v prenatrpanih, malih, nečistih stanovanjih na vasi in v mestu. Umazanost, neigieničen in siromašen način življenja omogoča širjenje najrazličnejših nalezljivih bolezni pri otrocih.

Zvišanje bolehnosti in umrljivosti otrok v naši državi je odvisno od mnogih faktorjev. Predvsem je potrebno, da naš narod spre-

meni način življenja. Ta sprememba pa ni odvisna samo od ekonomskih pogojev, nego v mnogo večji meri od stopnje kulture, izobrazbe in znanja. Potrebna nam je zdrava in izobražena družina, ki ji morata družba in država pomagati z vsemi silami.

Ta zadnja ugotovitev je zelo važna, ako pomislimo, da je v naši državi še vedno 45 % nepismenih, da ni šol v mnogih krajih, kjer si jih ljudje in otroci žele, da so kmetje ponekod tudi že sami sezidali in opremili šole, a niso mogli dobiti učitelja, a istočasno je v državi še vedno približno 1500 brezposelnih učiteljskih abiturientov. Toda tudi ugotovitev, da nam je potrebna zdrava družina je treba podčrtati, kajti uradniška družina je zastopavljena, prejemki ne dosežajo eksistenčnega minima, pomankanje se javlja tudi že v uradniški družini.

Toda če hočemo imeti zdravo in izobražene družine, bo treba žrtev, še mnogo žrtev.

VSEBINA:

Na prelomu.

Velika umrljivost otrok v Jugoslaviji.

Ali smo na pravi poti?

Izšel je Dolgan-Vranc: »Podrobni učni načrt«.

Pedagoški tisk.

† Srečko Sekirnik.

† Janezu Pirnatu v slovo.

Pravilnik.

LISTEK: Ob prvi obletnici. — Društvo izvoljenih.

Splošne vesti. — Kaj vse pišejo. — Osebnе zadeve. — Učiteljski pravnik. — Učiteljska tiskarna. — Mladinska matica. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

Ali smo na pravi poti?

Na lanskem božičnem sestanku smo bežno pregledali zgodovino raznih pokretov, ki so se oživljali med slovenskim učiteljstvom. Ker nobeden od njih ni preživel daljše dobe, smo obenem ugotavljali, kje so tičali vzroki za posamezne neuspehe. Neuspehi so povzročili malodušnost pri vseh, ki so si od svojih akcij mnogo obetali, nato pa so bili priče, kako se razblinjajo v nič.

Neuspehi so se pokazali mnogokrat radi programov, ki so bili sodobno premalo utemeljeni. Prikrivati pa ne smemo dejstva, da so umirali tudi sodobni programi radi nasprotovanja tistih, ki so se čutili ogroženi, pa so imeli moč, da so jih radi tega zatrli.

Za pokretaše nastaja vprašanje: ali je naš program časovno utemeljen in sodoben, in ali bodo mogli služiti našemu šolskemu in izvenšolskemu delu izsledki, do katerih se bomo povzpeli med študijem. S tem bi bil namreč dosežen edini smoter, ki si ga je postavil učiteljski pokret.

Predolgo bi bilo dokazovanje, kako raste naš program iz bistva današnjih slovenskih razmer, kajti že samo dejstvo, da imamo bore malo gospodarskih študij sodobnega izvora, kakor tudi resnica, da še v času od prevrata nismo ničesar zbrali o slovenskem otroku, potrjujeva upravičenost našega programa.

Naše šolstvo še vedno čaka na reformo. Klic po reformi se je dvignil iz sredine našega delovnega ljudstva, narekujejo jo ljudske potrebe. Nova šola ni samo pedagoški, nego tudi globok socialni problem. Ali moremo prepustiti reformno delo izključno pedagoškim teoretikom? — Proces rasti nove šole bo moral iti po naslednji poti: študij stvarnih ljudskih potreb, ki so izzvale reformno gibanje, bo moral opraviti učitelj praktik, živeč v osredju narodovega življenja. Svoje izsledke bo moral dobavljati na osnovi resnega študija šolskega miljeja in ne morda samo iz prigodnih doživitev v svojem razredu in iz vtisov nedeljških izprehodov. Pri razrednem delu se bo moral bogatiti na mladinslovnih in pedagoških izkušnjah. Šele s tem materialom bo stopil pedagoški praktik v stik s pedagoškim teoretikom, ki ne bo smel biti nevešč v sociologiji, da bosta skupno zgradila novo obrazovalno stavbo.

S tem smo dovolj tehtno prikazali važnost našega študijskega materiala iz šolskega okoliša za šolsko delo. Kako velikanske važnosti pa je poznavanje otrokovih izvenšolskih razmer, zlasti pri vzgojnem delu, ve tisti, ki je skušal otrokova dejanja v šoli postane akt socialnega pomanjkanja in razbremenit otroka moralne pokvarjenosti.

Tudi oblast je spoznala važnost socialnega študija, saj je učiteljstvo gotovo veselo normativnega odloka kr. banske uprave dravske banovine, IV. No 20247/1 z dne 15. nov. 1937, ki govori o socialnem delovanju učiteljstva.

Izšel je Dolgan - Vranc: „Podrobni učni načrt“

Pred dnevi se je izpolnila želja onim, ki so že mesece in tedne godrnjaje čakali na že davno napovedane učne načrte. Učiteljska tiskarna je z njimi izpolnila vrzel, ki je nastala, odkar govorimo pri nas o preusmeritvi našega šolstva. Znatno število terorijskih in praktičnih člankov je izšlo, nikdar pa nismo mogli ugotoviti, kaj se naj bistvenega spremeni s snovne strani. Vemo danes točno za metodične preureditve, nismo pa vedeli, kaj hočejo reformatorji v pogledu snovi, ki je normativno predpisana z uradnimi učnimi načrti. Ko smo pred tremi leti na zborovanjih govorili o uradnih učnih načrtih za višje razrede, se nismo mogli dokopati do enotnega pogleda, kaj naj prav za prav nudi naša šola.

Tudi nismo imeli enotne osnove, ki bi nam naj nudila temelj za razpravljanje.

Vsega tega nas je sedaj rešilo novo izdaje Učiteljske tiskarne! In še mnogo več! Kdor prečita uvod h knjigi, bo postavljen pred povsem novo gledanje snovnega principa, kajti še nikdar nismo v slovenski pedagogiki sprožili vprašanja, kaj naj nudi širšim slojem šolska izobrazba? Torej iz širših vidikov moramo gledati na ves sistem — iz dolžnosti do naroda, tako pravita oba avtorja, ko tolmačita obilico v kompleksih nanizane snovi. »Delo je plod proučevanja ljudske izobrazbe« — kar se je doslej pri učnih načrtih vse premalo naglašalo in še manj upoštevalo. »Delo je predlog, ki si ne

išče vere, pač pa resne in poštene kritike — kljub tej uvodni pripombi bi dejal, da mora vzbujati — občudovanje! Avtorja sta, kar — zdi se mi — nima niti tujina, zbrala vse vrednote sodobnega kulturnega življenja, ki bi mogle slovenskemu človeku koristiti s posebnim oziranjem na današnje socialno razgibanobno dobo!

Vzemimo samo primer iz 5. razreda »Industrija« (str. 99):

Doslej smo obravnavali:

V načrtu najdemo:

Razne vrste industrije, industrijska središča v naši državi, bližnje rudnike in železnice.

Industrija kmetijskih izdelkov: mlinci, tovarne za sladkor, pivovarne, žganje, konzerviranje mesa in sadja. Lesna industrija: žage, pohištvo, strugarne, vžigalice, celuloide, papirnice. Cementna industrija. Tkañska industrija. Kovinska industrija: železo, vagoni, orožje, poljedelski stroji. Kje so tovarne in kdo je gospodar. Delniške družbe. Domači in tuji delničarji. Kakšne industrije nam je še treba?

Ze samo eden izmed več sto primerov naš opozarja na probleme, ki jih doslej v šoli nismo videli, pa so življenjske važnosti. Problemi — to so oporišča, ki nam pomagajo pouk preurediti v življenjsko smer. Tu nam bo Dolgan-Vrančev načrt lahko — kljub navidezni »natrpanosti« — važen svetovalec, ki ga ne bo mogel pogrešati noben razrednik. Težje bo na nižje organiziranih šolah, kjer bo izbor posebno opasen, ker marsikdo sam ne bo na jasnem, kaj je bolj in kaj manj važno.

Ze ob čitanju sem občutil, koliko pravih priročnikov nam je še treba, če res hočemo biti — sodobni. Tudi v tem pogledu bo knjiga pravo pravcato »odkritje«, kajti sedaj ne bo več izgovorov za pisce šolskih knjig in priročnikov. Sedaj vsaj vemo, kam naj plovemo, da bomo šolo vsaj malo približali potrebam kmetijskih in delavskih slojev, katerim je ljudska šola edino žarišče izobrazbe.

Zato knjigo kot svojevrsten pojav na pedagoškem književnem trgu pozdravljamo z željo, da bi z njo krenili v šolski preusmeritvi izdaten korak naprej!

— e —

Pedagoški tisk

(K ustanovitvi najnovejše zadrúge slovenskega učiteljstva.)

Slovenski književni trg je zelo bogat. Z njim se lahko postavimo Slovenci ob stran velikih kulturnih narodov. Kljub temu pa moramo priznati, da pečamo v pedagoškem tisku. S Popotnikom in Slovenskim učiteljem, katerima se je letos pridružil Roditeljski list, smo izčrpali seznam pedagoških revij. Preostajajo nam še publikacije Slovenske šolske matice in razni prigodni prispevki po vodilnih slovenskih revijah. Učiteljski tovariš kot stanovsko glasilo daje sicer prostora tudi pedagoškemu vprašanju, vendar prvenstveno samo takim, ki zadevajo stanovsko organizacijsko področje.

Posledica pomanjkanja prostora za objavlanje pedagoških člankov je usodna, ker se prerivajo v ospredje le »kapacitete«, dočim nedostaja prostora za izražanje najmlajših, ki še nimajo znanstvenega slovesa, radi pa bi v svojem boju in iskanju življenjskih poti izpovedali svoja dognanja. Tako pisanje bi ne bilo brez koristi: mlademu človeku bi odpiralo pot k znanstvenemu udejstvomstvu in mu dalo možnost uveljavljanja; s tem bi ga izpostavljalo javni kritiki, ki bi ga navajala k doslednosti pri študiju. Na drugi strani bi lahko mentorji zvedeli, koliko veljajo v življenju njihova načela. Zelo zanimive bi bile take izpovedi, kajti mladina je v svojih izjavah odkritosrčna in dosledna. Težnja po razširitvi pedagoškega tiska se je pokazala tudi na letošnji banovinski skupščini, ko je mladina znova poklicala k življenju Prosveto, prilogo Učit. tovariša.

Ob hlastanju po tujih pedagoških revirjih ostajajo naši pedagoški problemi, ki jim dajemo slovenske razmere svojstveno vsebino, neuvaževani in nerešeni.

Postavljamo si vprašanje, kakšna mora biti sodobna pedagoška knjiga. Kako gledajo

na pedagoška vprašanja sodobniki in kako pedagoški starega kova.

Za starejše je značilno, da so ustvarili iz pedagoške avtonomno znanost, ki se včasih uporablja — če se pedagogu zdi umestno — pomožnih znanosti, kakor imenujejo pristaši te pedagoške vse človeško dejanje in nehanje izven ped. območja.

Sodobna pedagogika se ne mara izločiti iz celotnega življenja, nasprotno, ona celo išče vezi in skuša ustvariti šolo na osnovah celostnega družabnega razvoja. Dočim je za prve šola pedagoško znanstven problem, je za sodobnega pedagoga šola pedagoško socialni problem. Prva šola lahko zraste na stacionarnih filozofskih spekulacijah, druga pa samo na dinamičnih stvarnih potrebah.

Sodobna pedagoška beseda mora torej rasti iz slovenskih razmer in potreb, v katerih raste in se razvija naša mladina.

S tem geslom se je ustanovila v Mariboru zadrúga »Pedagoški tisk«. Ko se bo lotila naših vzgojnih vprašanj v luči navedenega gesla, takrat bo pravilno razumelo učiteljstvo svojo zgodovinsko kulturno nalogo, ki jo narekujejo sodobne slovenske razmere.

Učiteljstvu bodo publikacije dobrodošle. Vrline publikacij bodo v naslednjih dejstvih:

Obravnavale bodo domače ped. probleme, ki izhajajo iz svojstvenih slov. prilik; pisatelji knjig bodo učitelji, t. j. delavci s terena, torej praktiki, ki bodo so-doživljali problematiko, kar bo povečalo zanimivost in dalo publikacijam pravi življenjski pečat.

Izdajo takih publikacij bo slov. učiteljstvo z veseljem pozdravilo, ker bo s tem zamašena vrzel, ki so jo naši sosedje že rešili. Dobili bomo sodobno progresivno pedagoško literaturo.

V. M.

† Srečko Sekirnik

Malá vašica Sv. Florijana pod Bočem se je spravljalá k zimskemu počitku. Hladno in vlažno je po mnogih jarkih, ceste blatne in lužaste, na bregove pa se je globoko poveznila siva jesenska megla, z razcefedranimi jeziki sega v dolince in se vsesava v ostanke trave in ločja.

Kočarji po pobočjih so prenehali z delom, posedajo po svojih bajtah okoli peči, le malo svetlobe dajejo zakajena okna, po zverženih

brunih polzijo vlažne sraže, starci pokašljejejo, besede so redke in puste, pušta je hrana, ker ni še čas kolin. Iz tega dolgočasnja pa se izlušči vsak dan mladina in hiti vsa srečna preko luž in blata proti šoli. Res srečna, v šoli je smeh, veselje, petje, zdrav zrak in prijetna toplota. Pa tudi delo, a vedro delo, saj je sedaj čas, ko so duševne sile v mladih telesih sprejemljive za nove vtise in sposobne za utrjevanje pridobljenega.

utelešena narodova duša. Ravno to bo ohranilo vezi med njim in nami trajne, Adamič bo ostal za vse čase legendarni nesmrtni narodni guslar.

Ob prvi obletnici njegove smrti moramo opisati njegove zasluge za Učiteljski pevski zbor, kateremu je bil odkritosrčen prijatelj in vodnik. Posredno z njim je hotel pomagati našemu stanu v glasbenih potrebah. Prijatelj je bil kot tovariš, in vodnik kot njegov predsednik! Njegov neusahljivi vrec akordov je bogatil duše pevcev in pevsk. skrivnostnimi melodijami, kakršne je mogel ustvariti le Adamič. Njegova roka nam je kazala vedno pravo smer. Zato je bila njegova smrt najtežji udarec, ki ga je moral prestati zbor v teku svojega obstoja in delovanja. Sredi najlepšega dela za zborovsko napredek ga je strlo zdravega in z nasmehom na ustnicah.

Ker je bil pokojnik prvotno sam učitelj, je razumel potrebe našega stanu. Vse njegovo vzgojno prizadevanje na učiteljsku je štrnilo za ciljem, dati narodu res dobre pevce in pevске organizatorje. S tem je pripravljaval Učiteljskemu pevskemu zboru dober harsčaj in danes lahko trdimó, da so sedanji člani zbora z malo izjemo bili skoraj vsi njegovi učenci, s katerimi je že on sam napravil več pevskih turnej po naši državi. Na teh poteh jim je kazal narod, njegovo življenje in njegovo pesem. Za nje mu ni bila pretežka nobena žrtve. O pač, trpél je, ko so ga odtrgali od njih in ga poslali delat drugam! Tedaj so njegove gúse zvenele otožno...

Emil Adamič je bil kritik svojevrstnega kova. S svojo kritiko ni nikdar razdiral in jemal veselja do nadaljnega dela, z njo je dvigal zavest v lastno moč in krepil zaupanje za bodočnost. S svojimi kritikami je pokazal našemu zboru pot do uspeha, z njo mu vtil

V to puščobo hribovskih koč in veselo razigrano delo učilnic pa je nenadoma udarilo, kakor trešči grom sredi gluhe noči! Mladi, delavni učitelj in nesebični prijatelj vaščanov je po kratki bolezní podlegel. Niso mogli verjeti šolski otroci, ne sosedje in vaščani. Saj je bil še mlad, še krepak in nedavno zdrav.

Izhajal je iz prave učiteljske rodbine: oče učitelj, mati tudi, dve sestri učiteljici, edini brat učitelj, svakinja učiteljica, vsi trije vsaki šolski upravitelji. V taki okolici je v njem dozorel tip pravega narodnega vzgojitelja z vsemi ideali in voljo, da dela in premaguje zapreke, onih vzgojiteljev, ki so toliko delali za narod in dosegali tihe uspehe, želi javne pohvale, pa tudi grenka razočaranja.

Služboval je najprej v Rogatcu, ko pa je v zvesti soprogi Mariici našel krepko oporo in tovarišico, je odšel k Sv. Florijanu med preprosti narod, med sadonosnike in gorice.

Z vñemó je proučeval socialne in gospodarske prilike svojega kraja in postal kmalu

dober svetovalec in prijatelj vsem, ki iz prirojene trme ne odklanjajo učiteljevega nasveta.

Narod ga je vzljubil, če velja tudi tukaj pravilo, da je treba za ljubezen in spoštovanje tisoče in tisoče dobrih del in trdnih dokazov, za sovraštvo in zaničevanje pa zadostuje ena sama podla, zahrbtna — laž.

Osobito mnogo je storil za napredek sadjarstva, ki je bilo ob njegovem prihodu še v marsičem primitivno. Posadil in pocepil je na tisoče dreves, ki bodo občanom še v lep dohodek, ko bo spomin za Sekirnikom že bledele.

Za svoje delo in trud ni dočakal nikakega zadoščenja, omahnil je premlad. Pač, ob pogrebu! Vsaj njegovim dragim je bilo v uteho, ko so videli, s kako ljubeznijo se ga je oklepala mladina, kako so njegovo prerano smrt objokovali vaščani. Celó iz daljnega Čadraná so prihitali na pogreb zvesti tovariši, trije zbori so mu zapeli v slovo, gasilci so korakali na čelu spreveda, Sokoli stopali ob krsti, spremljala ga je množica ljudi. Ob smrti je narod priznal učiteljevo delo. —šk.

† Janezu Pirnatu v slovo

List za listom pada z dréves in že čutimo bližajočo se zimo. Vsem nam je tesno pri srcu. Človek je sicer vedno v boju z naravo, a nobena človeška sila ne bo mogla nikdar spremeniti večno veljavnega zakóna: kar se rodi, smrti zori. In tako se je moral tudi pokojni Janez ukloniti zakonóm narave, dasiravno je dolgo dobo kljuboval zavratni bolezní, ki je spodjedala in uničevala življenjske sokove v njegovi močni in odporni konstituciji.

Vse njegovo zasebno in javno delo je potekalo po predpisih in postavah. Dne 30. novembra t. l. je bil pok. Janež uradno razrešen službenih dolžnosti kot aktiven učitelj; istega dne ga je smrt razrešila telesnih muk in zemeljskega trpljenja ter mu dodelila prostor tam, kjer ni sovraštva, nevoščljivosti, obrekovanj. Isti dan je odšel po plačilo, ki ga svet ne more dati. Tam listje ne odpada, ni zime. Onkráj grobov vlada večno prijateljstvo, odkritosrčnost in večno plačilo za vsa dobra dela na zemlji. Spomin na dobra dela ostane vedno med nami, telo pa se povrne tja, odkoder je bilo vzeto.

Pirnat Janez je bil rojen na Velikih Poljanah pri Ribnici. Učiteljšče je dovršil leta 1900. Služboval je polnih 37 let, in to v

Dobrem polju, na Krki, v Mokronogu, Žužemberku, Novém mestu in Kostanjevici. Povsod so ga imeli radi ter ga bodo ohranili njegovi učenci kakor tudi starši in stanovski tovariši v najlepšem spominu. Kdo pa je znal z ljudmi tako prijazno kramljati kot Janez? Saj je bil sam sin trdnega kmeta, zaradi česar je dobro poznal tegobe kmetškega življenja.

Povsod je vzorno uredil šolski vrt v okras okolici, mladini in staršem v pouk.

Ze kot mlad učitelj se je seznanil z zadrugarstvom in se tudi praktično v njem udeleževal. V družbi je bil pokojnik vedno zabaven ter mu ni nikoli zmanjkalo pristne dolenske šegavosti. Zagovarjal je samo resnico in pravico na vse strani, akoravno je bila včasih zamera tu in tam. Kdó je enkrat spoznal Janeza Pirnata, se je težko ločil iz njegove okolice.

Na grobu sta se od pokojnega poslovlila nadzornik g. Petje iz Krškega in učiteljica gdč. Švajgerjeva iz Novega mesta.

Pokojnik zapušča zalujočo soprogo. Bodi mu lahka domača zemlja, za katero je živel in delal!

Janeza Pirnata bomo ohranili v najlepšem spominu.

J. Ambrožič.

Pravilnik

o dovoljevanju odsotstva in odobravanju bolovanja učiteljem ljudskih, meščanskih, srednjih in srednjih strokovnih šol in ostalim uslužbencem iz področja oddelka za srednje šole, oddelka za ljudske šole in oddelka za pouk pri ministrstvu za prosveto.*

Člen 1.

Učitelji ljudskih, meščanskih, srednjih in srednjih strokovnih šol in ostali uslužbenci iz področja oddelka za srednje šole, oddelka za ljudske šole in oddelka za pouk pri ministrstvu za prosveto morajo po odstavku (1) § 82. zakona o uradnikih tudi v času bolezní biti v svojem službenem kraju.

Izjema od tega je dopustna samo, če leži uslužbenec v državni, banovinski ali mestni bolnici ali bolnici s pravico javnosti (sanatorij, klinika) ali če se mu to po predpisih tega pravilnika izrečno odobri.

Člen 2.

Vsak izostanek od dolžnosti zaradi bolezní se mora po § 83. zakona o uradnikih opravičiti v 24 urah. Izostanek do 3 dni se

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 18. septembra 1937, št. 212/LX/446.

po preudarku starešine lahko opraviči brez zdravniškega potrdila; izostanek od 4 do 15 dni se opravičuje po preudarku starešine z zdravniškim ali z zdravniško-komisijskim potrdilom; izostanek čez 15 dni se opravičuje samo z zdravniško-komisijskim potrdilom.

Prošnja za bolovanje se vzame v delo samo, če je postopal uslužbenec po določbah prednjega člena, t. j. če je uslužbenec v svojem službenem kraju ali v državni, banovinski ali mestni bolnici ali bolnici s pravico javnosti, sanatoriju ali na kliniki ali na prej odobrenem bolovanju. Drugače je započeti disciplinski postopek zoper dotičnega uslužbenca zaradi bivanja zunaj službenega kraja brez odobritve.

Člen 3.

Zdravniki morajo v svojih potrdilih, zdravniške komisije pa v svojih zapisnikih razločiti čas trajanja akutne obolenosti, ki neizogibno terjá zdravljenje in stalen zdrav-

Ob prvi obletnici...

Na letošnji Miklavžev dan je bilo eno leto, odkar se je zakril grob za velikim slovenskim skladateljem Emilom Adamičem.

Emil Adamič.

Nemirni in vedno snujoči duh je našel svoj počitek, njegova mogočna pesem je ostala neizpeta... in narod se je zavedel težke izgube. Klanjal se je pred njim, ki je bil še v smrti veličasten.

Ob prvi obletnici je spomin nanj še vedno svež in topel, tako topel, kakor je bil pokojnik v svojih pesmih, v katerih je

menik njegovemu velikemu duhu, a tem lepši in večji v svojih pesmih; skromen za nas, a za potomce pomemben.

Pod tem imenom je zbor začel nove naloge kulturnega in pedagoškega značaja. Zbor je odšel ravno po njegovem nasvetu v Južno Srbijo proslavljat ob 25 letnici njene osvoboditve kumanovske junake. Tudi sam se je z veselil krajev, o katerih je pred 25 leti pisal kot dopisnik tako zanimiva poročila za naše časopise. Tega trenutka ni dočakal... zato je zbor na tej poti proslavljaval tudi njegov spomin.

In naprej... različni praktični pevski tečajji, koncerti, izpopolnjevanje arhiva... Pred njim so ležali osnutki različnih mladinskih albumov, in pole priročne pesmarice za različne šolske prireditve so se polnile z melodijami, ki bi razigrale vsako otroško srce... Skladatelj in pedagog obenem je bilo samo Emil Adamič! Poleg vsega tega še mnogi drugi zasnutki in načrti... volja, sila, delo... Smrt je bila neusmiljena! Zbor je stal ob njegovem grobu strk kot velika družina, ki je ostala brez krušnega očeta...

Prva obletnica! Eno leto že leži ob Jenku in Hubadu! Eno leto smo že brez njega in vendar z njim! Vedno bomo brez njega in vendar vedno z njim! Emil Adamič bo ostal vsemu zboru svetla pojava, ki stalno opozarja na pot, katero mu je pokazal še v svojem življenju...

Prva obletnica! Učiteljski pevski zbor je zopet stal ob njegovem grobu poln tožčih melodij...

Hribi še beli so...

Vir.

niški nadzor, od časa, potrebnega za okrevanje.

Za čas akutne obolezlosti velja čas, v katerem mora uslužbenec zaradi bolezniti biti v postelji ali v sobi. Čas bolovanja, akutnega ali zaradi okrevanja, se mora določiti kar najnatančneje in ne z različki za nekoliko tednov ali mesecev.

Diagnoza bolezni se mora poleg latinskega naziva navajati tudi v državnem jeziku.

Potrdilo brez teh podatkov se ne vzame v delo, marveč je zahtevati od zdravnika, naj jih dopolni.

Člen 4.

Zdravniško-komisijiski pregled po § 84. zakona o uradnikih se opravlja samo v državnih, banovinskih in mestnih bolnicah kakor tudi v bolnicah s pravico javnosti (klinike, sanatoriji).

Ministrstvo za prosveto določi za območje uprave mesta Beograda, banske uprave pa za svoja območja, v kateri teh zdravstvenih naprav in iz katerih mestnih četrti — srezov se opravlja zdravniško-komisijiski pregled uslužbenecv prosvetne stroke.

Izjema od tega je dopustna, če se opravlja pregled uslužbenca po členu 7. tega pravilnika na njegovem stanovanju ali če je treba, da pregledajo uslužbenca zdravniki specialisti, ki jih v onem kraju ni.

Člen 5.

Zdravniško-komisijiski pregled odredi vsak starešina, izvzemši upravitelje ljudskih in meščanskih šol.

Starešina, ki odredi zdravniško-komisijiski pregled, določi z istim odlokom tudi zdravstveno napravo, kjer se naj pregled izvrši, in odredi svojega namestnika kot člana komisije, če bi ne mogel pregledu sam prisostvovati.

Ne morejo se določati stalni člani komisije-zdravniki, marveč določi starešina urada sporazumno z upravnikom naprave, pri kateri se naj pregled opravi, dan pregleda in članke zdravniške komisije, od katerih mora po možnosti biti eden specialist za dotično vrsto bolezni.

Starešina urada pozove obolelega uslužbenca na pregled za določeni dan. Ta uslužbenec se mora zglasiti pri članu komisije, starešini ali njegovem namestniku in z njim oditi v določeno zdravstveno napravo zaradi komisijiskega pregleda.

Istovetnost obolelega uslužbenca se ugotavlja po osebnem poznanstvu ali z uradniško legitimacijo.

Člen 6.

Ko je ugotovljeno akutno stanje bolezni, odredi neposredni starešina obolelemu uslužbencu nadomestovanje in poročila o tem višjim prosvetnim oblastvom v vednost in zaradi razvida; odločba o odobritvi bolovanja pa se izda šele po prenehanju akutne obolezlosti in mora zajeti ves čas bolovanja, tako akutnega kakor tudi morebitnega zaradi okrevanja.

Če obolezlost ni akutnega značaja, se z bolovanjem ni moči koristiti, preden se pristojno ne izda odločba o odobritvi bolovanja.

Člen 7.

Oboleli uslužbenec trpi stroške zdravniško-komisijiskega pregleda v primeru odstavka (*) § 84. zakona o uradnikih, t. j. če zahteva uslužbenec sam zaradi bolezni, da bi se upokojil. Uslužbenec trpi stroške pregleda tudi tedaj, če zahteva zdravniško-komisijiski pregled pri sebi doma, češ da je nesposoben za potovanje, pa zdravniška komisija ugotovi, da to ni točno. Ko opravlja zdravniška komisija pregled pri njem doma, mora ugotoviti v svojem zapisniku vselej tudi to okolnost,

ali je bil uslužbenec za potovanje na pregled sposoben ali ne.

Člen 8.

Uslužbenec na bolovanju, akutnem ali zaradi okrevanja, se mora v vsem ravnati po mnenju in predlogu zdravnika ali zdravniške komisije. Iz službenega kraja se sme oboleli uslužbenec oddaljiti samo, da bi vstopil zaradi zdravljenja v katero od zdravstvenih naprav ali da bi po predhodno odobrenem bolovanju odšel zaradi okrevanja v določen klimatski kraj.

Če živi uslužbenec na bolovanju tako, da je videti zdrav ali da ovira okrevanje in sistemsko zdravljenje, mora predložiti neposredni starešina o tem neposredno ministrstvu za prosveto poročilo. Tak uslužbenec se pokliče k ministrstvu za prosveto zaradi superrevizijskega pregleda.

Člen 9.

Vse odločbe o bolovanju morajo navajati natančne datume glede trajanja. Prazniki, božične in velikonočne počitnice, velike šolske počitnice kakor tudi dnevi, ko na šoli iz katerega koli vzroka ni pouka, se morajo imeti in šteti v tek neprestanega bolovanja,

Kadar pridete v Ljubljano, se zglasite pri občeznani manufakturni veletrgovini

R. MIKLAUC „Pri Škofu“
Lingarjeva ulica — Pred Škofijo,

kjer boste našli veliko izbiro blaga za moške in damske obleke po izredno ugodnih cenah
Ne pozabite: R Miklauc, Ljubljana

če uslužbenec pred ali za njimi zaradi bolovanja ni bil v službi.

Dvanajst mesecev nepretrganega bolovanja in petnajst mesecev skupnega bolovanja v dveh zaporednih letih je treba natančno preračunati in s tem odobriti, da se mora dati tak uslužbenec v poslednjih dneh bolovanja pregledati po zdravniški komisiji. Če zdravniška komisija spozna, da je uslužbenec tudi še sedaj nesposoben za službo, se ne sme več uvesti v dolžnost, marveč se imajo docela uporabiti določbe točk 3. ali 4. § 104. v zvezi s §§ 105., 106., 111. in 112. zakona o uradnikih.

Dve zaporedni leti za petnajst mesecev skupnega bolovanja je razumeti v časovnem trajanju 24 mesecev, računši od začetka bolovanja.

(Dalje prihodnič.)

Splošne vesti

IZ SLOVENSKE ŠOLSKE MATICE,

1. Določeni rok 30. november je potekel s prav klavnim uspehom: namesto pričakovanih 2000, se je prijavilo celih 406 članov, s katerimi ne more SSM spraviti v tisk niti ene svoje knjige. Odzvali so se doslej poverjeniki iz Ptujja, Maribora (desni breg), Ljutomerja in iz Krškega. Zaradi navedenega je odbor Šolske matice prisiljen rok za prijavo članstva podaljšati do Novega leta. Zato prosimo na vse strani: Pošljite nam članske sezname nepreključno do Novega leta, članarino pa zanesljivo do 5. februarja 1938. Kdor nima naše položnice, naj kupi splošno na bližnjem poštmem uradu; na tako položnico napišite točen naslov naše Matice in »11.306«, ki je številka našega računa pri poštni hranilnici.

2. Članarina znaša 30 din. Zdi se, da nekateri tega ne vedo, ker se dogaja v zadnjem času, da nam posamezniki nakazujejo samo po din.29,25. Kdor nam je plačal samo toliko, ta ni poravnal svoje članarine in nima pravice do knjig toliko časa, dokler ne poravnata celotnega zneska, torej še ostalih 75 par. Članarina znaša točno 30 din, pa prav nič več in tudi prav nič manj!

3. Vse gg. poverjenike (-ice) in tudi članstvo opozarjamo, da se na naročilo brez denarja Šolska matica ne more ozirati. To navajamo izrecno, da ne bo pozneje nepotrebne prerakanja, češ: prijavil sem se pravočasno, a nisem prejel knjigi! Tiskarna, ki je vendar naše, t. j. učiteljsko podjetje, potrebuje denarja, a mi ga ji ne moremo odrajtati, če ga od svojih naročnikov ozir. članov ne dobimo.

4. Od nekdaj nam poročila neki poverjenik: »Odrekli so mladi učitelji (-ice) z izgovorom, da nimajo denarja«. Mladi tovariši (-ice)! Vse matično delo je v prvi vrsti namenjeno Vam, mladim delavcem na polju narodne prosvete, zato bodi Vaše in naše geslo: vsi, prav vsi, k Šolski matici. Prav vsi, posebno letos, pod okrilje Slovenske šolske matice, da zberemo najmanj 2500 članov in tako dosežemo za l. 1937. objubljenjo četrto knjigo!

V tem skupnem prizadevanju želimo vsem, toliko gg. poverjenikom, kolikor vsemu našemu članstvu, vesele božične praznike in srečno leto 1938.!

Blagajnik v imenu odbora Slov. šol. matice.

GOSPA IVANKA ZUPANČIČEVA, ŠOLSKA UPRAVITELJICA SE POSLAVLJA OD ŠOLE

Preteklo soboto se je vršila v mestni osnovni šoli v Celju svojevrstna slovesnost. Učenke mestne dekliske osnovne šole so priredile s svojim učiteljstvom svoji upraviteljici, ki odhaja v pokoj, prisrčno slovo.

Ni mogoče, da bi v kratkih vrstah našela vse njene vrline in sposobnosti, ki jih je brez pridržka in nesebično posvečala mladini, šoli in tovarištvu. Nihče ni odšel praznih rok, ki je prišel k njej iskati pomoči in sveta. — Sama neumorna in odlična delavka, je dossegla, da je bil zavod, ki ga je večič, zvesto in uspešno vodila petnajst let, velika, lepa, trdno povezana edinica. Vse delo se je vršilo v tihi skupnosti, brez vsakega trenja na zunaj in znotraj.

Koliko je pomenila nam tovarišicam, so ji ob slovesu povedale iskrene besede njene naslednice. Da so jo cenili tudi njeni predstojniki, je potrdil gospod sreski šolski nadzornik, ko ji je v laskavih besedah izrazil zahvalo in priznanje prosvetne uprave. — In učenke? Njim je bila prava mati. Čutila je z njimi in one z njo. Kako so ob slovesu skrbno izbirale izraze, da ne ranijo že itak žalostnega srca!

»Kaj ji povemo, mamici svoji, da ob slovesu ne bo le hudo ji? Da bi slovesa sploh ne

čutila? Da se v resnici ne bi poslovila?«

In hvaležna srčeca so našla rešitev:

»To ji povejmo:

Kar ste nam dali, ste v rodovitno zemljo vsejali.

Sončce Vaše je setev pojilo, sonce bo zlati sad obrodilo.«

Ko se poslavljajš od šole, draga Ivanka, Te spremljajo naša hvaležna srca, želeč Ti še mnogo srečnih in zadovoljnih let — za vse dobro, kar si nam dala. —er.

— Prošnja. Tiskarna Pavliček v Kočevju bo prihodnje dni razposlala na upraviteljstva ljudskih, meščanskih in ravnateljstva srednjih šol zgodovinsko knjigo Lojzeta Zupanca »Turjačani«. Knjižica, ki je dober pripomoček pri pouku zgodovine našega naroda v času fevdalizma in pokreta protestantizma med Slovenci, je lično opremljena z ilustracijami tov. Toneta Ljubiča in stane 8 din. Šole naj poslane izdave obdrže za šolarske knjižnice, za ev. nadaljnja naročila učencem oz. učiteljstvu pa naj se gg. učitelji blagovolijo potruditi z naročili na naslov: Josip Pavliček, tiskarna, Kočevje.

Za dame in gospode

zimske plašče, suknje

elegantne, dobre in poceni, od din 360— dalje, ima v največji izbiri

LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica

— Šolska upraviteljstva, ki še niso poravnala 25 din za »Odmeve ob Muri«, naj se poslužijo čekov, ki jih prejmejo te dni. — Zneska za »Odmeve« in »Tilko« pa se tudi lahko nakazeta skupno. — Tovarišem in tovarišicam, ki so že poslali zneska za knjigi, odnosno »Tilko«, se iskreno zahvaljujem, kakor tudi za simpatične glose na čekih!

Kajč.

— 100 izvodov knjige »Osnove strnjene šolskega dela v teoriji in praksi« imam še v zalogi po znižani ceni. Zlasti jo priporočam vsem onim, ki je še nimajo, pa so naročili »Podrobne učne načrte«. Obe knjigi sta v ozki zvezi, zato ne zamudite prilike, ko jo pošljem tudi na obroke. E. Vranc, učitelj, Studenci pri Mariboru.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Letošnje božične počitnice. Listi od 3. decembra prinašajo sledeče: Na osnovi čl. 32. zakona o srednjih šolah je prosvetni minister v smislu pravilnika o praznovanju praznikov na osnovnih, srednjih in strokovnih šolah izdal sklep, da morajo osnovne, meščanske, srednje šole in učiteljska v letošnjem šolskem letu praznovati božične praznike po tehle določilih: 1. V šolah, kjer je vsaj 60 % dijakov ene veroizpovedi, bodo prazniki te vere splošni šolski prazniki za vso šolo, ne glede na posamezne razrede ali

paralelke. Na vsej šoli takrat ne bo rednega pouka sedem dni, to je dva dneva pred božičem, trije dnevi praznikov in dva dneva po božičnih praznikih. Učenci in profesorji veroizpovedi, ki je na tej šoli v manjšini, imajo pravico praznovati svoje praznike, in sicer učenci štiri dni (en dan pred božičem in tri dni božiča), profesorji pa tri dni (eden pred praznikom in dva dneva božiča). 2. Če je na šoli pravoslavna in katoliška veroizpoved s protestantsko zastopana z manj ko 60 % dijakov, praznuje vsaka veroizpoved

P. n. učiteljicam!

Kvalitetno delo in blago, najboljši kroj, lastna izdelava, blago in krzno direktno iz največjih tovarn, zaradi tega Vam lahko nudi najlepše plašče najceneje, na mesečna odplačila le damska konfekcija

PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Saša Ličin:

Društvo izvoljenih

»Zaradi precejšnjega navala, ko so si nekateri s pristopom obetali gmotnih koristi, je čutil glavni odbor potrebo, da ga je v svoji seji sklenil, da se v »Društvo izvoljenih« sprejema le mlado učiteljstvo z ne več kot 6 službenih let, po šestih letih pa le v izjemnih primerih, ko glavni odbor presodi primer.«

»Amen! Bodi tako!« je rekel učitelj Andraž Pohleven, kakih štirinajst dni po prejemu tistega vselega sporočila, da ga je Društvo veteranov devete skupine soglasno imenovalo za svojega prvega častnega člana. Zbal se je, da bo s tem za vedno zapečatena njegova usoda, zato je potisnil na glavo star klobuk in se čez hribe in doline napotil k tovarišu Janczu Perescu.

Potožil mu je, se zaupal, premetaval suhe, dolge roke po prazni mizi in končno zgotjal: »Vidiš, nisem nikdar prosil kake protekcije, niti je ne bi sedaj, a sila kola lomi. Ti veš, povej, kam, kako naj se obrnem?«

Janez Peresce se je sklonil globoko čez mizo in govoril tovarišu Andražu zaupno; prijateljsko, čisto na uho. Andraž je lezel vedno bolj in bolj vase. Ves zdvojen in strt je zapustil tovariša in se napotil zopet čez drn in plan do svoje šole. Prečul je težko noč dvomov. Pretehtal sem, pretehtal tja. »Da, tu nič ne pomaga prepričanje, tovariš Peresce ima prav. Denar je prvo, potem šele značaj.« Tako je sklenil tisto noč Andraž Pohleven, da bo začel živeti novo življenje, ki bo Bogu bolj všeč in ljudem dopadljivejše.

»Amen! Bodi tako!«

Na vse zgodaj zjutraj je zbral vse svoje legitimacije, zbral vse društvene znake ter vložil vse skupaj v staro škatlo, ki je zapra-

šena ležala pod posteljo še iz boljših časov. Na njej je bilo tiskano »Bat'a din 99«.

Popoldne je začel učitelj Pohleven pisati čudno kratka pisma na vse mogoče in nemoogoče naslove. Čisto kratko: »Izstopam iz društva za...« itd. Bil je uverjen, da je s tem prekinil staro življenje, zato je začel iskati tudi novih poznanj, predvsem takih, ki bi mu mogle vsaj malo pomagati iz križev in težav. Še na zunaj se je hotel spremeniti učitelj Andraž. Svojo glavo je sedaj obračal vedno na desno in za spoznanje kvišku, kot bi od zgoraj pričakoval pomoči.

Po štirinajstih dneh je bil Janez Pohleven prepričan, da je glas o njegovi spreobrnitvi prišel na pravo mesto, zato je pisal odboru Društva izvoljenih, da bi rad vstopil med izvoljene z vsemi pravicami pravega člana.

Nestrpno je pričakoval odgovora in sanjal o osmi skupini. V nedeljo je dobil na pošti pismo. Obručal ga je med tresočimi prsti vso pot do doma. Sklonil se je nad pisanje in strmel v črne črke, ki bi mu naj skovale usodo. »Glas o njegovem vzglednem življenju je došel do našega društva. Mi verujemo v iskrenost ali, društveni odbor pravi, naj vsak nov član dejansko pokaže itd.« Sledili so nasveti. Izvedljivi. Neizvedljivi. Andraž Pohleven se je odločil, da se bo specializiral za ljudsko petje v cerkvi in orgljanje.

Sreča mu je hodila sama nasproti. Nekoliko prej je v vasi umrl stari organist in učitelj Pohleven Andraž se je odločil in poprosil organistovo vdovo Jelo, naj mu posodi možev harmonij za nekaj mesecev. Odkodnino bi plačal, ko dobi izplačano povišico osme skupine. Jela je bila mehkega srca, zamislil se ji je učitelj in prepeljala je harmonij z vsem pompom, ki je bil potreben, da

se po deželi raznese glas o spreobrnitvi učitelja Andraža.

Andraž Pohleven je od tistega dne vsak večer gonil z nogami meh, prebiral črne in bele tipke, prepeval mile pesmi ter sanjal blaženo o osmi skupini. Sploh je začel kopati svojo njivo čisto na drugem koncu in veroval v uspehe.

Učitelj Andraž Pohleven je bil sam s seboj zadovoljen in je sklenil, da se napoti v veliko mesto, kjer stoluje Društvo izvoljenih. Že večer prej je zložil svoje edine hlače čisto po robih in jih dal pod žimnico, da so bile drugi dan kot nove. Okračil je še klobuk in suknjič, vložil v desni čevljev kos lepenke, z zavestjo, da je napravil vse, kar spada k njegovim zunanostim.

Ko je priromal v mesto, je takoj poiškal hišo, kjer je stoloval odbor Društva izvoljenih. V veži je ves osupel zapazil, da ni sam, da čaka tam še cela vrsta ljudi, ki so bili po obleki in obnašanju čudno podobni njemu. V tej zmedenosti je pozabil sneti klobuk že v veži, kot je bila to tam že starodavna navada. Andraž ga je polomil, zakaj to je videl vratar, ki mu je dal sprejemnico št. 77, na katero je napravil znamenje, ki ga je poznal samo on in pa odbor. Prestopajoč z noge na nogo, je gledal učitelj Andraž odhajajoče in skušal iz njih obrazov razbrati bog si ga vеди kaj. Obrazi pa so bili obrnjeni v tla, oči pol zaprte, hoja negotova in Andraž je jel obupavati. Že je hotel zapustiti čakalnico, ko je nekdo prekinil mučno tišino in zavpil: »Številka 77!«

Andraž se je zbral, zapel gumbe na suknji, jih še enkrat v zadregi odpel in vstopil: »Zdra, Bog daj dober dan!« je prehitel skoro samega sebe, da mu ne bi izpodletelo ravno tu, tako rekoč pri generalki. Na mu ni bilo treba mnogo govoriti. Gospodje so imeli

polno uvidevnosti in mu pojasnili vdrugič, da jih veseli, ko čujejo o njem samo lepo in dobro itd. Samo — zapik — učitelj Andraž Pohleven je za naše društvo že — prestar.

Zakobalil se je skozi vrata, skozi vežo, skozi mesto naravnost domov. Jeza mu je odvezla vse priučene geste in besede; kletvice so letele kar same po sebi iz ust.

Doma je učitelj Andraž Pohleven nalepil na drugo stran stenske slike, ki je predstavljala osla, rangno listo in jo obesil na steno tik postelje. Tu je z rdečim svinčnikom zaznamoval vse izvoljene in ugotovil, da se sam pomakne vsake tri mesece za eno mesto naprej. Prižgal je svečo, postavil na zaboj ob postelji in legel ves vročični spat. Začel je šteti: »Tri, šest, devet... sto tri in petdeset... Začelo se mu je blesti: »Sto šest in petdeset... Društvo veteranov devete skupine... sto devet in šestdeset... Društvo izvoljenih... dve sto trinajst... Društvo veteranov osme skupine... dve sto šestnajst... častni član...« Ranga lista je postajala vedno bolj rdeča, le eno samo mesto je bilo nepodčrtano. Spanje Andraža je bilo nemirno. V sanjah se mu je prikazal sam vrag, ki ga je tako čudno spominjal na človeka, ki ga je srečal v mestu, a se ni mogel spomniti kje. Ponujal mu je pristopnico Društva izvoljenih. Kadar koli je učitelj Andraž Pohleven iztegnil roko, se je vrag čisto po vražje zasmejal in odskočil od postelje. Končno se je Andražu posrečilo in zgrabil je vragovo pristopnico. Andraž je grozno zapeklo, da se je od bolečine prebudil. Roka je bila v resnici opečena, ker jo je v sanjah iztegnel nad dogorevajočo svečo ob postelji. Andraž je popadel čuden strah, upihnil je svečo, potegnil odejo čez glavo in štel dalje, »devet sto šest in devetdeset, devet sto devet in devetdeset...« Pred očmi so se mu začeli delati rdeči kolobarji.

samo svoje praznike. Takrat imajo učenci samo za svoje praznike po sedem dni prosto. 3. V oddelkih, kjer manjka zaradi praznikov četrtna učencev, smejo profesorji obdelati tudi novo gradivo, vendar v manjšem obsegu. Če pa manjka v oddelku več ko četrtna učencev, ne bodo profesorji v tem času obdelovali novega učnega gradiva, temveč bodo samo ponavljali. — Proti taki ureditvi božičnih počitnic se javljajo od vseh strani pomisleki. Starši niso zadovoljni, dnevno časopisje zavzema odklonilno stališče in tudi učiteljstvo ni zadovoljno, ker je za otroke in za šolska poslopja potrebno, da so dnevi med Božičem in Novim letom prosti. Tudi sekcija JUU za dravsko banovino je poslala kr. banski upravi utemeljeno vlogo in prosila za podaljšanje počitnic do 3. januarja.

— Učiteljska zborovanja in pouka prosti dnevi. Pod tem naslovom prinaša »Slovenec« od 4. decembra notico s podpisom »Katheh«, v kateri naglašajo, da menda noben stan v državi ne uživa toliko privilegijev kakor učiteljski stan. In to menda samo zaradi naših zborovanj, ki se vršijo vedno ob sobotah in trpi zaradi tega pouk veronauka. Dopisnik naproša kr. bansko upravo, da bi izdala odlok, da smejo kateheti tiste ure, ki jih zaradi zborovanja izgubijo, nadomestiti druge dni. — K tej notici bi pripomnili, da ima JUU odobrenih iz odloka prosvetnega ministrstva 10 dni letno, ki jih sme članstvo uporabiti za udeležbo pri zborovanjih sreskih društev. Nobeno društvo pa ne zboruje 10 krat letno, marveč največ le 5 krat. Na ogromni večini šol ni verouka v sobotah, kjer pa je, smo prepričani, da se da z medsebojnim sporazumom na šoli urediti tudi vprašanje nadomestovanja učnih ur, ki odpadejo zaradi zborovanja.

Osebne zadeve

— i Premeščeni so naslednji učitelji (-ce): Ariger Valerija iz Trzina v Ljubljano, Bric Dominik iz Dobrave v Ljubljano, Birska Jože iz Sv. Križa v Maribor, Bežek Marija iz Pobrežja v Zalno, Drekanja Ciril iz Jarenine v Pobrežje, Fuřlani Leopold iz Bohinjske srednje vasi v Velenje, Koglet Jože iz Hruplivnika v Pobrežje, Koman Alojzija iz Podvelke k Sv. Lovrencu na Pohorju, Sigmund Jože iz Dolenje vasi v Staro cerkev, Šušteršič Ernest iz Jarš v Domžale, Kljub Kristina iz Maribora v Ljubljano, Selar Marija iz Kamne gorice na Primskovo, Povh Miroslava iz Cerkelj v Lesce, Draksler Elza iz Sv. Andraža v Marenberg, Baloh Klara iz Kresnic v Ljubljano, Lorber Marija iz Gornje Radgone k Sv. Antonu v Slov. gor., Pečnik Marija od Sv. Antonu pri Rajhenburgu v Celje, Rudolf Emilija iz Hajdine na Breg, Cirman Marija iz Zgoranj Pirič v Presko, Rupnik Marija od Svetega Križa na Primskovo pri Kranju, Pipa Rudolf iz Šmarjete v Zabnico nad Škofjo Loko. Reaktivirani so: Bajc Franc, ki je postavljen v Pobrežje, Trpin Antonija, ki je postavljena v Dolno Lendavo, Kemperle Evalija v Makole in Premk Marija na Jezero pri Preserju.

Učiteljski pravnik

— Š Vprašanje: M. J. iz A. Če se sedaj poročim z učiteljem, ko je še dodeljen na meščansko šolo, ali izgubim potem službo, ko bo napravil diplomski izpit na višji pedagoški šoli in postal nastavnik meščanske šole?

Odgovor! Ne, ker se poročite z učiteljem narodne šole. Kaj postane vaš bodoči soprog, je druga zadeva, ki nima vpliva in tudi ni v nasprotju z obstoječimi predpisi.

Učiteljska tiskarna

— t J. Polak: Zemljepisna in zgodovinska učna snov bo izdana v treh knjžicah po 10 do 12 din. Prednaročila že prihajajo. Učenci naj v šoli le poslušajo, doma pa lahko ponove iz Polakove knjige najvažnejšo snov. S tem se vadijo tudi v samostojnem učenju, ker jim bo v dobro, posebno če pridejo v srednjo šolo.

— t Za Božič in Novo leto kupujejo vse tovarišice in vsi tovariši le v Knjžarni Učiteljske tiskarne.

Svoji k svojim! Svoji za svoje!
To bo naše geslo v novem letu!

— t »Zvonček« je prevzel konzorcij pod predstvom ge. Franje Tavčarjeve in g. staroste Engelberta Gangla. Gmotna stran je zagotovljena in bo izšla prva številka že v decembru. Tiska ga Učiteljska tiskarna. Naročajte list otrokom znanecv in prijateljev, ki žive v tujini!

— t Za Božič naročite knjige Manice Komanove: Slike, zgodbe, šale, 30 din. Stric s košem. N o v o! 18 din; Krst Jugovičev 4 din; Naš Vidov dan 2 din; Sestrin varuh 2 din.

— t Šolski odbori, šole in občine rabijo neobhodno vse zakone in predpise v šolstvu. Priredili smo posebno zbirko za 70 din, in sicer: Fink: Zbirka naredb za osn. in mešč. šole I., II., III. in IV. zv. Flerč: Zakon o nar. šolah I., II., III. zv. Skala: Prosvetni zbornik; Ogrin: Državoznanstvo. — Solam pošljemo za 100 din vse navedene knjige pa še 1 ročni zapisnik in Hribski: Šolski upravitelj. Ta cena velja samo za celo zbirko in do preklica.

— t Polakove knjžice za zemljepisno in zgodovinsko učno snov za III. in IV. razred

so namenjene v prvi vrsti učencem, seveda jih rabijo tudi učitelji. Cena 10 do 12 din. Pošljite prednaročila.

— t Vranc-Dolganov: »Učni načrt« pošiljamo šolam poštine prosto, učiteljem zaračunamo le 1.50 din. Upravitelje prosimo, naj nakažejo denar za šolo posebej, za učitelje skupno, da prihranimo na delu in poštini.

Mladinska matica

— mm Velik uspeh Ribičičevih »Palčkov«. Za Miklavža so se za slikanico kar trgli. V dveh tednih se je skoro docela razprodala. Uprava ima na razpolago le še okoli 100 izvodov. Kdor si knjigo želi, naj pohiti z naročilom, ker bo kmalu zmanjkala.

Šolski radio

— r 12. teden. Torek 14. decembra bo predaval G. Ljudevit Mrzel: »Od dogodka do časnika.« II.—III.

Petek 17. decembra bo govoril g. Miroslav Zor: »Oljka, olive in izdelovanje olja.« Predavatelj je sam delal pri obiranju oliv in stiskanju olja, pa bo to prav zanimivo opisal. II.—III.

— r V kmetijskem radiu bo v nedeljo 12. decembra ob 17. uri predaval g. inž. Bogdan Pahor: »Kemija — kmetova svetovalka in prijateljica.«

Stanovska organizacija JUU iz izvršnega odbora

— iz Brzobjavne pozdrave in solidarnostne izjave so poslali izvršnemu odboru JUU odnosno njegovemu predsedniku tov. Ivanu Dimniku sledeča učiteljska društva:

Sresko društvo Novi Sad.
Sresko društvo Sisak.
Sreska društva Celje, Gornji grad, Laško, Šmarje in Soštanj.
Sresko društvo Peč.

Iz društev Vabila

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 18. decembra 1937. ob 9. uri v magistratni sejni dvorani v Ljubljani. — Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO KAMNIK bo zborovalo 18. dec. ob 9. uri v Domžalah v šoli s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. Razgovor o aktualnih šolskih vprašanjih. 3. Poročilo gospodarskega ref. o Učit. tiskarni. 4. Predavanje: dr. Kolarič: »Osnovna načela novega pravo-pisa glede na šolo.« Z ozirom na zanimiv program vabi k polnoštevilni udeležbi

Odbor.
— JUU SRESKO DRUŠTVO SLOV. BISTRICA bo zborovalo v soboto dne 11. dec. 1937. skupno s sosednimi društvi v Mariboru. Zborovanje se bo vršilo v dvorani grajskega kina ob pol 10. uri. Na zborovanju bo podal situacijsko poročilo tov. predsednik sekcije Kumelj, profesor Šilih pa bo predaval o temi: Mladinoslovne osnove za reorganizacijo šolstva. — Odhod iz Slov. Bistrice zjutraj ob 8.12 uri. — Po zborovanju bo skupno kosilo. — Pridite vsi.

— JUU SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto 11. decembra s pričetkom ob 8. uri v deški šoli v Škofji Loki. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Metodika biologije (predava nastavnik meščanske šole tov. Ivan Grum). 3. Predsedniški zbor JUU v Celju (poročila predsednik). 4. Tajniško poročilo. 5. Načela delovne šole. 6. Predlogi in slučajnosti. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

— JUU SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo v soboto 11. dec. t. l. v Mariboru v enem razredu Cankarjeve šole ob 8.15 uri s sledečim dnevnim redom: 1. Dopisi. 2. Situacija. 3. Predlogi in slučajnosti. Ob 9.30 uri se vrši nato skupno zborovanje v dvorani Grajski kino na Grajskem trgu. Pridite vsi! Odbor.

— JUU SRESKO UČITELJ. DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG bo zborovalo v soboto, dne 11. decembra t. l., in sicer najprej ob pol 9. uri v šoli v Cankarjevi ulici zase, nato ob pol 19. uri skupno z ostalimi učiteljskimi društvii v kinodvorani — Grajski trg (Grajski kino), kjer bo prof. Šilih predaval o »Mladinoslovnih osnovah za reorganizacijo šolstva«, predsednik naše sekcije tov. Kumelj Metod pa bo podal obširno situacijsko poročilo. Torej vsi k temu važnemu zborovanju! Predsednik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA bo zborovalo v soboto, dne 11. decembra, s pričetkom ob 8. uri v Škofji Loki. Dnevni red: Otvoritev, predavanje nastavnika meščanske šole g. Ivana Gruma o metodiki biologije. Zena-učiteljica, razprava tov. Amalije Lendovškove. Predsedniški zbor v Celju (tov. predsednik). Situacijsko poročilo. Tajniško poročilo. Predlogi za finančni zakon. Načela delovne šole (predava tovariš predsednik). Predlogi in slučajnosti. — K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Poročila

+ JUU — SRESKA DRUŠTVA CELJE, GORNJI GRAD, LASKO, ŠMARJE IN ŠOŠTANJ so ob udeležbi 450 članstva zborovala 4. decembra v Celju. Predsednik celjskega društva tov. Roš je uvodoma pozdravil impozantni učiteljski zbor in še posebej univ. prof. g. dr. Milana Vidmarja ter predsednika sekcije JUU Ljubljana tov. Kumlja. Ugotovil je dejstvo, da se vrši deklaracija o povsem stanovski usmeritvi učiteljske organizacije. Slovensko učiteljstvo je uspelo v tem, da je danes JUU v celoti na tej bazi, ki more le na njej ostati prosto zunanjih vplivov in sposobno uspeti v službi trajnim interesom naroda, šolstva in učiteljstva.

S predavanjem »Med dvema dobama« je g. prof. dr. Vidmar žel izredno pozornost za logična, vsebinsko globoka in oblikovno sijajna izvajanja, ki so odpirala daljne razglede. Prikazal je nemir sedanjega človeka v času, ko je v zatonu nekoč mirno solidna doba, vpostavljena s francosko revolucijo v znamenju demokracije in individualizma v svobodnem gospodarstvu. To je zaradi zmotnega gesla o enakosti moralo roditi kapitalizem. Že med svetovno vojno se zanikava obstoj naravnih zakonov, ki da so le statistični. Človeštvo je sestavljena tvorba, čigar drobci so igračke naključja. Človeško gospodarstvo je vojna razuma z naključjem. Meddržavna in notranja politika držav je le del gospodarstva. Na pohodu je doba, ki bo na mesto kapitalizma postavila načrtno gospodarstvo, dolžnosti bodo omejele svobodno gospodarjenje.

Predsednik sekcije tov. Kumelj je v obsežnem poročilu naglasil svojo pripravljenost do dela in žrtve na vodstvu sekcije ter dolžnost in pravico organizacije do dobromerne kritike in vseh vprašanih narodne prosvete, šolstva in učiteljstva. Uspehi naporov organizacije niso vselej že v momentu vidni, ampak prinaša njihove sadove šele bodočnost. Učiteljstvu je treba vrniti dobro razpoloženje in notranji mir in ustvariti prilike, ki se v njih more vsega predati delu. Navedel je vrsto vprašanj, ki jih je v interesu države, naroda in njegove prosvete treba nujno rešiti. Tu je zlasti važna dobra prosvetna personalna politika. Tu so izgledi ugodnejši glede na stalni kontakt med legitimnimi predstavniki učiteljstva in prosvetnimi instancami v banovini in državi. Priporoča se delo na stanovski gospodarski osamosvojitvi. Vodstvo organizacije računa na disciplino, moralno višino in sodelovanje članstva. Predsednikova izvajanja so bila deležna ponovnega burnega odobravanja dvorane.

Izvršnemu odboru JUU v Beogradu je bila poslana brzobjavka s pozdravom in izjavo odobravanja in solidarnosti z njegovim delom.

Poseben odbor je predložil resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta:

»Iskreno odobravamo dosledno izvajanje čiste stanovske linije v JUU s tov. Dimnikom in v sekciji s tov. Kumljem na čelu. Organizaciji stavljamo v dolžnost vztrajanje na smernicah deklaracij iz l. 1926. in 1935. Izjavljamo ji zaupanje in obljublamo vso pomoč pri njenih naporih za ohranitev njene neodvisnosti in za doseg osnovnih pogojev, potrebnih za neoviran razvoj šolstva in napredek narodne kulture v Sloveniji in državi. Ti osnovni pogoji so:

1. Učiteljska stalnost v službi in na mestu, avtomatsko napredovanje in polna pravna sigurnost.

2. Izboljšanje materialnega položaja aktivnemu in vpokojenemu državnemu uradniku.

3. Priznanje polne enakopravnosti poročenim učiteljicam za isto delo.

4. Namestitvev brezposelnih učiteljskih abiturjentov ter s tem v zvezi zasedba praznih mest, znižanje števila otrok v razredih in otvoritev novih razredov.

5. Popolna ureditev položaja šolskih upraviteljev, učiteljic ženskih ročnih del in kontraktualcev.

6. Polna demokratizacija javnega življenja. Zavedajoč se, da je mogoč napredek in razvoj šolstva ter delo naše organizacije samo v demokratični družbeni situaciji, smo odločno za demokratično urejenost družbene življenja in proti vsakemu nasilju. Iz tega nujno sledi zahteva po popolni depolitizaciji celotnega šolstva.

Tov. Kopriva iz Maribora je poročal o namenih in dosedanjih zadovoljivih uspehih prepotrebnega »Roditeljskega lista«, ki naj mu zlasti sodelovanje učiteljstva zagotovi možnost trdne in koristne bodočnosti. O važnem delu Slov. Šolske Matice je referiral tov. Gobec iz Celja.

S klicem: »Živela močna učiteljska organizacija!« je bilo zaključeno veliko zborovanje, ki je dalo nov dokaz, kako se učiteljstvo polno zaveda svojih odgovornih nalog v službi visokim interesom in važnosti svoje stanovske organizacije. Uprave društev.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO BREŽICE je zborovalo 6. novembra 1937. ob 10. uri v prostorih ljudske šole v Brežicah.

Udeležba: od 88 članov navzočih 33.

Podpredsednik otvori zbor, pozdravi novovstopivše članice in se spominja tovarišice Šoba, ki je umrla po 30-letnem delovanju na ljudski šoli v Zdolah.

Poročilo o glavni in banovinski skupščini kakor tudi poročilo predsednika in tajnika je odpadlo, ker ni bil od poročevalcev nihče navzoč.

Za poverjenika gospodarskega odseka se izvoli tov. Aparnik Gojko z Vidma.

Tovariši - pripravniki naj vložijo prošnje za znižanje članarine na sekcijo po društvu najkasneje do 15. decembra.

Zbor sklene, da se udeležimo zborovanja večih društev v Celju tudi mi. Uprava javlja članom, da se zborovanja v Celju radi tehničnih zaprek ne moremo udeležiti.

Prihodnje zborovanje se bo vršilo v začetku februarja v Brežicah. Udeležite se ga v večjem številu! Poravnajte zaostale obveznosti!

R. Ivanuš, predsednik.

Ankele, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

— k Zvonček, ilustrirani mladinski list, začne izdajati narodno-obrambni konzorcij, kateremu načelujeta dvorna dama Franja dr. Tavčarjeva in starosta Engelbert Gangl. Zvonček bo glasilo za naše izseljeniško mladino in topli vez med domovino in tujino, v kateri živi tretjina našega narodnega naraščaja. Ohranjal in poglobljal bo vezi med mladino v domovini in v inozemstvu ter seznanjal slovenske otroke iz vseh delov sveta z domačo besedo in krepil stike z domovino ter vzgajal mladi rod v zvestobi in ljubezni do svojega naroda.

Povsod, kjer žive slovenski otroci v tujini, pa tudi na obmejnih slovenskih tleh, bo budil v mladih srcih ljubezen do slovenskega jezika, zavest in ponos do skupne domovine. Ključ bo vsem mladim, naj ne pozabijo svojega jezika in svoje zemlje, na kateri žive njihovi rojaki in svobodni domovini, ki vedno mislijo nanje z bratsko ljubeznijo.

Za narodne, božične in druge praznike bo Zvonček objavljal primerne slavnostne igre, nastope, deklaracije in prizore, ki jih bodo naši najmlajši bratci in sestrice v tujini prednašali svojcem ter v njih budili in poživljali že morda pojemajoči plamen domovinske ljubezni.

Lista, namenjenega v prvi vrsti našim otrokom izza mej naše domovine, Slovenci doslej nismo imeli. Zato tem bolj pozdravljamo to srečno zamisel.

Zvonček, prerojeni mladinski list za izseljeniško mladino, se bo oglasil že za letošnji Božič.

Želimo, naj bi se razlegal njegov glas po vseh izseljeniških kolonijah v Evropi in Ameriki, in kjer koli še živi naša mladina, ki pogreša naše besede, vezi in ljubezni s staro domovino.

Vsak rodoljub, naj si izbere svojega ljubljena in naj mu pokloni za Novo leto »Zvonček«, ki ga bo klical in opominjal, da ne pozabi svojega jezika in domovine.

Sekcija Podmladka Rdečega križa prosi vse tiste šole, ki v tekočem šolskem letu še niso poslale prijavnice s številom letošnjih članov PRK, da to store tekom decembra. Če ste morda založili predpisano prijavnico, pišite po drugo na naš naslov: Ljubljana, Gosposvetska cesta 2/II.

Nalivna peresa najnovejšega sistema dobite po ugodnih cenah v Učiteljski knjžarni. Cene od 12 do 400 din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*
Največja izbira!

*
Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA